

МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ

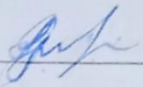
Министерство образования и науки Республики Татарстан

Исполнительный комитет Пестречинского муниципального района

МБОУ "Тат.Ходяшевская СОШ"

РАССМОТРЕНО

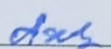
Руководитель МО

Гаяевеева Р.Х.

Протокол №1 от «28» 01
202 5 г.

СОГЛАСОВАНО

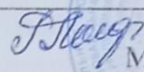
Заместитель директора по
ВР

Ахметова Э.Ф.

Протокол №1 от «28» 01
202 5 г.

УТВЕРЖДЕНО

Директор школы

Мифтахова Р.Р.

Приказ № 74 от «29» 01
202 5 г.

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

курса внеурочной деятельности «Театр на татарском языке»

для обучающихся 1-4 класс 9

Составитель: Нурисламова Рузиля Миннуровна,

учитель начальных классов

село Татарское Ходяшево 202 5

Аңлатма язуы

"Хәтердән башка йолалар, тәрбиядән башка рухи хазина, рухи хазинадән башка шөхес, ә шөхестән башка халык - тарихсыз"- дип әйтелә халыкта.

Бала күнелен ап-ак кәгазь белән чагыштыралар. Шул кәгазьгә ничек итеп матурлык, шәфкатьлелек бөртекләрен чәчәргә соң? Әлбәттә, әдәбият-сәнгать аша. Әдәбият, сәнгать белән кызыксынган, китапларны чын күңеленнән яратып укыган баланың белеме дә тирәнрәк, күнеле дә байрак була. Аның күркәм эшләр башкарырга омтылышы да көчәя.

Кешеләрнең үз- үзләрен тоту кагыйдәләре жыйнагын тәшкил итүче сөйләм этикеты халыкның мәдәнилек дәрәжәсен билгели торган иң мөһим өлешләреннән берсе булып тора. Сүз сәнгате - халык байлыгы, ул аның тормышы, кызыксынулары, теләклеренә бәйле. Сәнгать, әдәбият телдән башка үсә алмый, чөнки тел – аралашу чарасы, көрәш коралы.

Безнең илдә һәр милләт кешесе үз телендә белем алырга, жәмәгать оешмаларында сөйләшүләр алып барырга һәм жыйылышларда үз телендә чыгыш ясарга хокуклы. Тел – милләт байлыгы. Тел булмаса, милләт тә юк.

Бу түгәрәк укучыларның артистлык сәләтен, сәнгатьле сөйләм күнекмәләрен, логик фикерләүләрен үстерү максатыннан чыгып оештырыла. “Драма” түгәрәге, исемненнән үк күренгәнчә, театр, сәнгать, жыр-бию яратучы укучыларны туплай. Бу түгәрәк, шулай ук, сәхнә серләренә төшенү, кулдан матур киёмнәр әзерләү һәм зәвыклы киенү, тамашачылар алдында үз-үзеңне тотарга өйрәнү бурычларын үз эченә ала.

Түгәрәктә сәләтле балалар белән күмәкләп һәм индивидуаль эшләү урын ала. “Битлек” драма түгәрәге берләшмәсенә 7 -10 яшьлек укучылар туплана. Дәрәс атнага 1 сәгәттән елга 34 сәгәт үткәрелә.

Максат:

Шөхес формалаштыруга юнәлтелгән технология аша укучыларда әдәбият-сәнгатькә мәхәббәт тәрбияләп, ижади үсеш булдыру.

Бурычлар:

- укучыларны түгәрәк эшенә жәлеп итү, театр сәнгате белән кызыксыну уяту;
- сәнгать әсәрләренә мәхәббәт уяту;
- укучыларның артистлык сәләтен, ижади талантларын күрә, уңышларга дәрт уята алуга ирешү;
- сәнгатьле сөйләм күнекмәләрен үстерү. сөйләгән чакта жаваплылык хисе тоярга, авазларны аңлаешлы итеп әйтергә өйрәтү;
- әдәби сөйләм кагыйдәләрен төшендерү, сүзне ничек әйтергә икәнен аңлату, әдәби әсәрне матур итеп укырга, дәрәс аңларга, нык үзләштерергә әзерләү;
- халкыбызның милли традицияләре турындагы күзаллауны ныгыту;
- телебезнең матурлыгын күрәп яратырга өйрәтү.

Түгәрәкнең юнәлеше:

- балаларның эстетик зәвыгын, ижади фантазияләрен үстерү;
- балаларны традицияләребезгә нигезлэнгән үзара аралашу культурасына өйрәтү;
- балаларның милли телен баету, туган ягыбызның гореф-гадәтләренә карата кызыксыну уяту, мәхәббәт тәрбияләү;
- сәләтле балаларны ачыклау.

Көтелгән нәтижәләр һәм аларны тикшерү төрләре:

- уку елы ахырына матур итеп шигырь, әкият сөйләүләренә аларны сәхнәләштерергә өйрәнүләренә ирешергә;
- үз-үзләрен сәхнәдә матур, иркен итеп тота белүләренә ирешергә;
- укытучылар бәйрәме көнендә чыгыш эзерләргә;
- яңа елга әкият-тамашалар сәхнәләштерергә;
- 8 март һәм 23 февраль “Туган тел”, “Нәүрүз” бәйрәмнәрендә чыгыш ясарга;
- Г.Тукай туган көнендә катнашырга,
- милли уеннар, биюләр, җырлар, нәфис сүз белән сәхнәдә чыгыш ясарга, концерт номерлары башкарырга.

Уку елы ахырында укучылар белергә тиеш :

1. Театр сәнгате, аның төп үзенчәлеге.
2. Татар театр сәнгате, аның тәүге адымнары, формалашу чоры, үткән юлы.
3. Милли театрыбыз, аның беренче карлыгачлары (Язучы-драматурглары, артист-актерлары, режиссерлары).
4. Драма жанрлары.
5. Классик драма әсәрләре, классик драматурглар ижаты.
6. Актерлык бурычы, образга керү һәм тоемлап сөйләү.
7. Режиссер курсәтмәләрен аңлый, үти белү.
8. Мәдәниятне аңый белүче, ижади талантлы, эхлак сыйфатларына ия кеше булу.

Укучы эшли, башкара белергә тиеш :

1. Театр сәнгатен башка сәнгать төрләреннән аера;
2. Татар театры тарихы, үткән юлы белән таныш;
3. Сәнгатьле сөйли, образга керә белергә;
4. Актерлык талантына ия булырга;
5. Ижади һәм мөстәкыйль, үз киңәшләрен башкаларга да бирә ала;
6. Драма төрләрен аера, классик әсәрләргә аңлай.
7. Сәхнә тормышы белән таныш, башка милләт театрлары белән дә кызыксына.

Программа эчтәлеге

1.Кереш

Кереш дәрес. Укучыларны туплау, түгәрәкнең эш планы таныштыру. Инструктаж үткәрү.

2 Яшь артистлар булырга әзерләнүне дәвам итү

Юбияр балалар язучыларының шигырьләре белән танышуны дәвам итү. Укучыларның сәнгатьле сөйләм күнекмәләрен үстерү. Сәхнә серләренә өйрәнү. Киенү-бизәнү осталыгы турында сөйләшү, сәхнәдә нәфис сүз белән чыгышлар карау.

3. Сәхнә

Балалар язучыларының сәхнә әсәрләре белән танышу. Ул әсәрләрнең кайберләрен сәхнәдә кую. Бәйрәмнәрдә чыгыш ясау.

4. Сәламәт тәндә-сәламәт акыл

“Сәламәтлек театры” әзерләү һәм чыгыш ясау.

5 “Мәктәп йолдызлары” – иң матур чыгыш ясаучыны билгеләү

Юбияр балалар язучыларының шигырьләрен, ул шигырьләргә язылган жырларны тыңлау. Иң матур жырларны , шигырьләренә өйрәнү, сәхнәдә башкарырга әзерләнү. Жырга карата киёмнәр сайлау.

6 Тамчы-шоу

Балалар язучылары турында “Тамчы-шоу” оештыру

7. Йомгаклау Түгәрәк эшенә анализ, йомгак.

Уку – укуту тематик планы

№	Темасы	Сәгать саны	Теория	Практика
1	Укучыларны туплау. Түгәрәкнең эш планы белән таныштыру. Инструктаж үткөрү.	1	1	
2	Оештыру эшләре. Түгәрәк әгъзаларының бурычлары.	1	1	
3	Сәнгатьле сөйләм күнекмәләрен үстерү.	1	0,5	0,5
4	Сәхнә теленең тормыштагы гади телдән аермасы. Хәрәкәтләр, мимика һәм гәүдә тотышы нәрсәләр турында сөйли?	1	1	
5	Сәхнә өчен куелган уеннарны өйрәнү	1	0,5	0,5
6	Сәхнә серләренә өйрәнү. Видеоязмалар карау.	1	1	
7	Киенү-бизәнү осталыгы. Декорациянең роле.	1	0,5	0,5
8	Сәнгатьле уку буенча эш.	1		1
9	А.Алишның “Сертотмас урдәк” әкиятенең эчтәлеген белән танышу. Рольләргә бүлүп уку.	1	0,5	0,5
10	Театрны кабатлау. Хәрәкәтләр. Музыка.	7	2	5
11	Киёмнәр әзерләү. Сәхнәдә чыгыш ясауга әзерлек.	3	1	2
12	Сәхнәгә кую.	2		2
13	Татар халык бәйрәмнәре.	1		1
14	Йола бәйрәмнәре.	1		1
15	“Сәламәтлек театры” әзерләү һәм чыгыш ясау.	6	2	4
16	Данлыклы шәхесләребез Районнан чыккан язучылар һәм сәнгать эшләре белән таныштыру.	2	1	1
22	Татар халык шагыйре Г.Тукайның шигырьләрен уку, сәнгатьле уку күнекмәләрен үстерү.	1	1	1
23	Районыбыз музеега сәяхәт	1		
24	Эшләгән эшләргә анализ, нәтижә.	1		

Календарь -тематик план

№	Темасы	Сәг. саны	Үткәрү вакыты		Искәрмә
			план	факт	
1	Укучыларны туплау. Түгәрәкнең эш планы белән таныштыру. Инструктаж үткәрү.	1			
2	Оештыру эшләр. Түгәрәк әгъзаларының бурычлары.	1			
3	Сәнгатьле сөйләм күнекмәләрен үстерү.	1			
4	Сәхнә теленң тормыштагы гади телдән аермасы. Хәрәкәтләр, мимика һәм гәүдә тотышы нәрсәләр турында сөйли?	1			
5	Сәхнә өчен куелган уеннарны өйрәнү	1			
6	Сәхнә серләренә өйрәнү. Видеоязмалар карау.	1			
7	Киенү-бизәнү осталыгы. Декорациянең роле.	1			
8	Сәнгатьле уку буенча эш.	1			
9	А.Алишның “Сертотмас урдәк” әкиятенең эчтәлеген белән танышу. Рольләргә бүле уку.	1			
10	Театрны кабатлау. Хәрәкәтләр. Музыка.	7			
11	Киёмнәр әзерләү. Сәхнәдә чыгыш ясауға әзерлек.	3			
12	Сәхнәгә кую.	2			
13	Татар халык бәйрәмнәре.	2			
14	“Сәламәтлек театры” әзерләү һәм чыгыш ясау.	6			
15	Данлыклы шәхесләр без. Районнан чыккан язучылар һәм сәнгать эһелләре белән таныштыру.	2			
16	Татар халык шагыйре Г.Тукайның шигырьләрен уку, сәнгатьле уку күнекмәләрен үстерү	1			
17	Районыбыз музейларына сәяхәт	1			
18	Эшләгән эшләргә анализ, нәтижә. Йомгаклау.	1			
	Барысы	34			

Кулланылган әдәбият

1. Алиш А. “Хикәяләр һәм әкиятләр”, Казан: Татарстан китап нәшрияты, 1991
2. Галиева Л.И., Баязитова Л.В. “Көч һәм рух тамырлары” Казан: “Мәгариф”, 2000
3. Зарипова Ф.Я. “Могжизалы мәктәп сәхнәсе”, Казан: “Мәгариф”, 2003
4. Казыйханов В. “Әхлак дәрәсләре”, Яр Чаллы: “Ижтат”, 1998
5. Мазин И. “500 загадок для детей”, Москва: ООО “ТЦ Сфера”, 2003
6. Мөжәһит “Акыллыга сүз әйттем”, Казан: “Мәгариф”, 2003
7. Лях В.И. “Физкультура – минем дустым”, Москва: “Просвещение”, 2001, Казан: “Тарих”, 2002
8. Рахимов И.И. “Хищные птицы и совы Татарстана”, Казань: Татполиграф, 1999
9. Фәйзи Ж. “Халык жәүһәрләре-күңелем кыллары”, Татарстан китап нәшрияты, 1987
10. Халикова Р.Ш. “Раушан көзгә”, Казан: “Мәгариф”, 1993
11. Шаехова Р.К. “Ступеньки к творчеству”, Казань: “мастер Лайн”, 2000
12. “Татар балалар фольклоры”, Казан: “Хәтер”, 2009
13. А. Алиш. “Сертотмас үрдәк”
14. Г.Тукай. “Кәжә белән Сарык әкиятә”

